

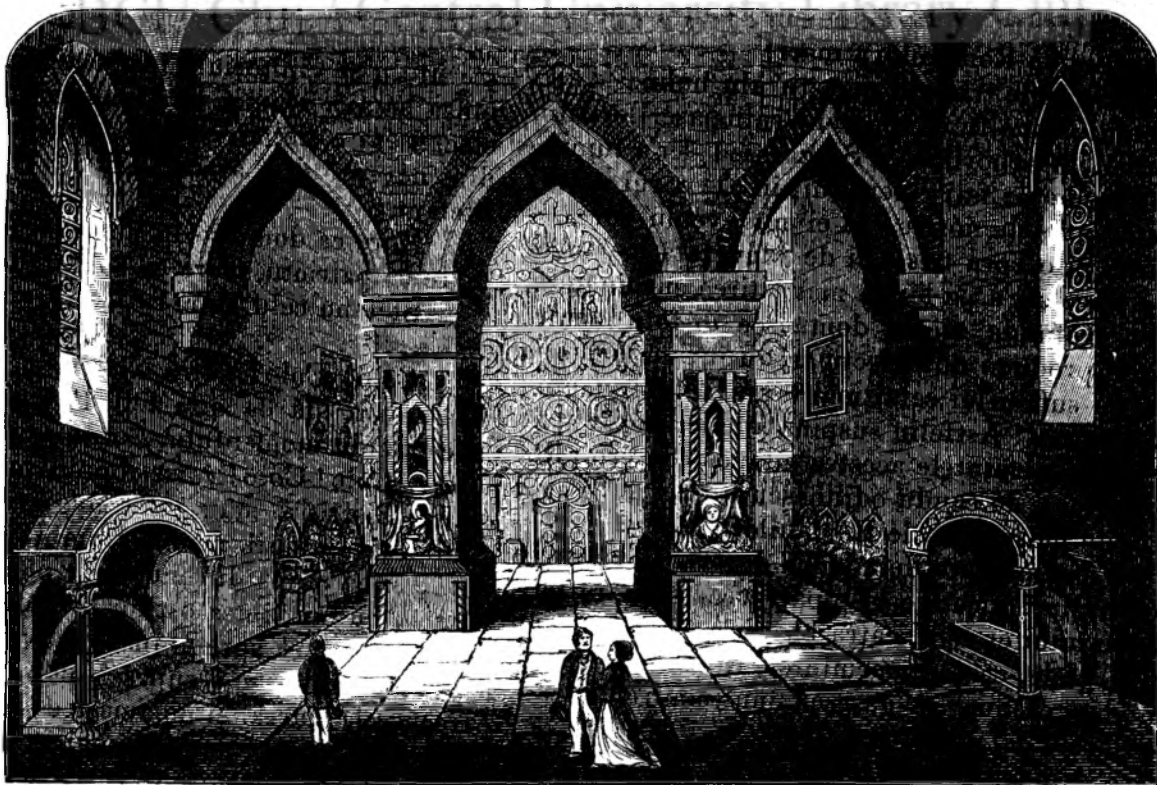
Pesta 15/27 augustu.

Va esi in fia-care domineca. | Redact. : strad'a palariei nr. 7.

Nr. 33.

Anulu VII, - 1871.

Pretiulu pe anu 10 fl., pentru Roman'ia 2 galbeni.

Interiorulu bisericei de la manastirea Putna cu mormentulu lui Stefanu celu Mare.

Unu mormentu!

(A se vedé ilustratiunea din fruntea acestui nr.)

Departé, departé, la piciórele Carpatiloru Bucovineni, pe costisiór'a unui délusioru se innaltia trufasiu manastirea Putn'a, carea cu sever'a-i frunte vre sê domine totu loculu din pregiuru, sentinel'a romana a lui Stefanu celu Mare in aste locuri indepartate ale Bucovinei! Spre apusu si miédia-di se innaltia superbu munti innalti, acoperiti cu arbori, ce se indrépta trufasiu catra ceriulu seninu. Colo! Colo! in vale sierpuesce linu si incetu unu periuti si ale lui siópte lovescu aduncu sufletulu romanescu. Colo! Colo! se intindu déluri mari si intr'acolo spre indepartare selbatice vâli. . .

Ce demarcatiune catra média-nópte si resaritu!

Si in launtrulu acestui cadru câtu si-póte medité fantasí'a.

Acolo! Acolo! in biserica se radica morminte, pe cari insémna o lespeda de pétra si unu mausoleu. Acolo odihnescu Romanii mari! Si nu se innaltia nici o columna, nici alte monuminte spre eternizarea eroilor; ci se afla numai simple inscriptiuni pe morminte, ce adi mane se stergu.

Astfelu, uitate de ómeni, odihnescu tóte mormintele Romaniloru mari!

Se aude tristulu gemetu alu buhnei de pe bradulu innaltu, se aude siuerulu paseriloru din frundiele arborilor! Se zarescu sér'a lumine ratecinde pe fati'a periului, in ale carui valuri sunt sufletele nóstre, câ-ci nu avemu sóre seninu. Si o bora trista si de adeverata melancolia trece sér'a pe langa manastirea suspinandu, si o profunda tacere domnesce in totu loculu. Tóte producu unu efectu tristu inriuritoriu si a supra sufletului celui mai tare. In tóte suspinu si suspinu! Astfelu suspina aduncu natur'a, de candu mormintele acestea adapostéda eroii Romaniloru, de candu odihnescu uitate de ómeni aceste morminte ale Romaniloru mari! . . .

Frementatu de adanca dorere me apropiu cu pasiuri inceti, cari pipaescu cararea, in fundulu unui crengu, catra biserica cea cu suveniru grele, cea cu mormintele Romaniloru mari, unde, credu, sê gasescu multiamire si mangaiare. . . .

Nóptea intinse tremurandu peste pamentu velulu ei negru, stelele noptii si a loru multîme luminósa, smaltandu seninulu campieloru ceresci, innotara cu carulu fantasticu. Lun'a argintia aruncá prin ferestrele lungaretie pe mormintele din biserica o lumina tremuranda si

fantastica, ce nu e in stare de a risipi tenebrele, ce o incungiura.

Ce cautâmu noi pe aicea? . . . au óre sê conturbâmu repausulu eternulu alu Romaniloru mari? . . . Oh! umbre maretie, iertati-ne!

In man'a drépta mormentulu lui Stefanu celu Mare! Opresce-te aicea péna, nu cercá a scrie, ar fi o profanare neiertata! . . .

Stéu'a de odinióra a Romaniei, „creatoriulu cununei gloriei si fericirii tale“, afla ací repausulu seu si pe mormentulu lui serbédia triumfu altu poporu Europénu. . . peste tiér'a si natiunea!

Odata erá natiunea romana, persecutata necontentitu de sórtea cea mai vitréga si jalnica, la apogeulu maririi si gloriei sale, ce lu-ajunse sub Stefanu celu Mare. Atunci redobandí ea o pagina stralucita in istori'a universalá!

Stefanu celu Mare curmá amarele suspine ale natiunii, Stefanu celu Mare sterse lacrimele ei de focu mistuitoriu si facú capetu sortei vitregi!

Contemplandu timpurile cele fericite, se strapórta imaginatiunea nóstra in singuritatea morminteloru de misteriu departé, departé la aceea, ce nu mai este, la resbelele crancene ale lui Stefanu cu inimicii, la victoriele castigate, si strapunendu-se de odata imaginatiunea la presentulu, unde tóte acestea lipsescu: cufundandu trecutulu si vinitoriulu intr'o radia, „ne ~~cutre-~~mura batai'a animei, ni arde foculu capului, ne electriséza o siópta, ce vine, nu scimu de unde, din noi au din afara“ (B. P. H.): Mare e Stefanu!

Mare ca domnitoriu, mare ca diplomatu, mare ca patriotu, mare ca soldatu!

Stefanu celu Mare!

Colo! Colo! catra Nistru, pe la confinele Moldovei, stá ca unu zidu Poloni'a inarmata, asceptandu momentulu, candu sê intre in tiéra. Colo! Colo! catra muntii innalti, pe malurile Bistritiei stau gat'a Magiarii, „sê ne inghita, sar cu totii, resuna trombit'a, fulgera armele si ca o apa din munte se pornescu, sê ne innece cu multîmea ostiloru.“ (An. necrol.) Ér in colo! colo! spre Dunare se vede semilun'a intréga, ce merge a supra Moldovei, — acum si trecuse Dunarea, si ne amesteca in pamentu cu sange, si cu câtu ne gasiá mai slabi, cu atâ't'a ne sdrobiá mai cumplitu.

Cutremuru mare cuprinse pe toti, spaim'a inghiatiase animele toturor'a, o tacere surda in tóta tiér'a. „Mórtea se vedea zugravita in fetiele toturor'a. Griji'a erá nu sê traimu, ci cum sê

morinu! Doreri amare! suspine doióse, jale ascuțita se vedea de tóte partile si se audiá.

Predâri, devastâri, omoritari in tóte locurile! Tóta direptatea stá in siluire, jafu si préda, legea in sabia!.....

Dar éta resuna vócea comandatória a lui Stefanu celu Mare dintr'unu capetu pana in altulu alu tierii, si tóta armí'a merge spre intimpinarea inamicului.....

Armele se misca. Vejeia sagét'a... se duce iute ca gandulu... si se infige in dusmani..... Se audu dobele..... Se incinge lupt'a!... Sbólá topórele aruncate.... ómenii se isbescu in ómeni, isbirea loru e strasnica... Pulberea se in-naltia in nori..... Vitejii cadu morti la pamentu... sangele curge in parae,... desfunda pamentulu si lesiuri plutescu pe riuri de sange. Strigârele luptatoriloru inversiunati, tîpetele fioróse, gemetele triste ale cadutiloru raniti, clancairea sabieloru incrucsiandu-se resuna cu huetu.....

Vitézulu calca pe cadutulu, care móre, si trece mai departe gonindu pe invinsulu.....

Romanii au invinsu! au invinsu!

Inimicii sunt batuti, sunt goniti! sunt goniti!.....

Trecura secolu.....

Aice odihnesc eroulu celu mai mare alu Romaniloru, mentorulu loru! Numai o radicare a supra mormentului, decorata cu arabesce, insémna locasiulu lui! Romanii l'au uitatu, dar elu nu i-a uitatu: palosiulu seu lu-tiene necontenitu in mana, sê taie pe acel'a, ce s'ar indresní de a smulge pe Romanu din tier'a lui; ochiulu lui ageru vegedia necontenitu a supra nóstra.....

D. I. Olariu.

Altariulu manastirei Putna.

Domnulu Stefanu, vitézu mare,
Ce-a datu gróza prin pagani,
Locasiu santu crestinetátii
Asta-di vré sê faca daru,
Si... pe malurile Putnei,
Cu vitezii sei Romani,
Insu-si merge sê aléga
Loculu santului altariu.

Mare obstia-lu urméza
Si pe vale se latiesce,
Precum aburii pe balta,
Candu lumin'a asfintiesce....

Capitani, ostasi cu zale
Si cu palosie de feru

P'ai loru cai sirepi, stau mandrii,
Ca la semnulu de resboiu:
Romanesculu stégu de fala
Falfáie falnicu in ceriu...
Buciumulu buiesce 'n munte...
Suna valea de cimpoi!

Éta câ lang'o movila
Domnulu Stefanu s'a opritu!
Totulu tace... ochii tînta,
Stá poporulu neclintitu.

Trei ostasi, cu arce 'n mana,
Pe movil' acum se urca:
Doi, ca zimbrulu, ageri mandrii,
Nalti ca bradulu de la munte,
P'ai loru umeri pórtá gluga,
La brâu palosiu si pe frunte
Cu-a loru lungi si negre plete
Se cobór'o négra tiurca.

Ei adesu cu-a loru sagéta,
Rapedita susu in noru,
Printr'a fulgeriloru focuri
Opritu-au vulturu 'n sboru.

Multe fiere din cei codrii,
Multi dusmani misiei, semeti,
Dreptu in animi, dreptu in frunte
Au simțitu a loru sageti,
Câ-ci ei sunt arcasii vrednici
Ai lui Stefanu, Domnulu Mare,
Ce-si gatesce-acum sagét'a
S'o arunce 'n departare.

„— Copii trageti! Eu vreu asta-di
Sê me 'ntrecu in arcu cu voi!“
Astu-feliu díce domnulu Stefanu,
Er voinicii amendoi

Se plecu, arcele-si incórda...
Tragu!... Sagetele loru sbóra,
Spinteca repede ventulu,
Ce dâ focu si vîjiesce...
Se totu ducu, se ducu ca gândulu...
Si d'abié ochiulu zaresce
Pe campu departe... departe
Loculu unde se cobóra.

Urr'a 'n ceriuri se radica!...
Urla dealulu, clocotesce!
„— Sê traiti copii!“ li díce
Stefanu, ce-acum se gatesce.

Sbârnaia córd'a din arcui-i:
Sagét'a fulgera 'n ventu...
Piere! Trece mai departe
Si 'ntr'unu paltinu vechiu s'a 'nfrantu.

„— Acolo fi-va altariulu!“
Striga falniculu monarcu,
Ce se 'nchina si se pléca
Pe resboiculu seu arcu.
— Sê traiésca Domnulu Stefanu!
Mii de glasuri i uréza
Ér' poporulu josu pe vale,
Umilitu ingenunchiéza!

V. Alesandri.

Palatu si coliba.

— Novela. —

(Fine.)

— Érta-me, nobila contésa, si dispune cu mine!

— Asta-data dta dispuni cu mine, — i response contes'a, — sê mergemu!

Contes'a pornì pe ambitulu intunecosu si Iacobu Valeanu dupa ea.

Esíra in strada. Nóptea erá intunecósa si lina.

— Unde suntemu? — o intrebà Iacobu cautandu in giuru.

— In Clusiu, — i response contes'a, — continuandu-si calea.

Aerulu rece a desceptatu pe Iacobu Valeanu, si-a venit in ori, si numai acù si-a piceputu starea critica. Elu mergea alaturea cu contes'a cugetandu....

A mersu cam 10 minute, pana ce au ajunsu intr'o strada strimta si intunecósa, aici s'au opritu.

— Aici trebuie sê ne departâmu, — dîse contes'a scotiendu o scrisóre si predandu-o lui Iacobu. Vei merge pe strad'a principala, care conduce catra Gileu; de te va intrebá cine-va, i vei aretá scrisórea, apoi daca vei esê din orasiu, te va protege Ddieu....

— Multiamescu, nobila contesa, — dîse Iacobu Valeanu, luandu scrisórea; dar explica-mi, câ cum se intemplara tóte aceste cu mine?...

— Fórte naturalu. Dta ai fostu arestatu, — in nóptea acést'a e comandante preste orasiu fratele meu Ludovicu, eu mi-am descoperitu planulu câ cum voiescu sê te eliberezu, elu s'a invoitu, scrisórea o ai deja la mana.

— Am sciutu câ elu e atátu de nobilu!

— Apoi, câ cum ai ajunsu in temnitia tîaduci a minte? — continuà contes'a cu alusiune.

— Da blastematulu de Lidmany....

— Si Laur'a? — lu-intrerupse contes'a.

— Ah, si Laur'a a fostu acolo, — response suspinandu, — nu sciu cu ea ce s'a intemplat?...

— De siguru nu asié ce-va ca cu dta.

— Ah, nu! — nu se póte sê fia perfida... sê me fi tradatu....

— Dorere, dar tóte dovedescu contrariulu, — response contes'a cu compatimire.

— Ah se póte sê me fia insielatu?!... E bine — strigà maniosu:

— Asié dara omorulu lu-inschimb cu ura, in locu de doru nutrescu resbunare.

Vorbele aceste au indestulitu pe contes'a, si-a intinsu man'a lui Iacobu dîcêndu:

— Dta vei fi demnu de numele ce-lu porti; dar uita trecutulu neplacutu, si cugeta la vítorulu plinu de sperantie; apoi — continuà cu unu tonu amorosu — adu-ti a minte de cei ce te iubescu!

In turnu suná diece óre; suuetulu vibrá tainicu prin nóptea lina.

— Remasu bunu! — dîse contes'a, — trebuie sê mergu a casa, nu cumva departarea mea sê stêrnésca suspitiune.

S'a intorsu pe la anghiulu stradei, a esítu in strad'a principala si a disparutu.

Iacobu Valeanu a remasu singuru, a remasu cugetandu. Nici n'a observatu departarea contesei.

Piciórele-i tremurau, nu potea stá pe ele, sgriburiá de frigu; s'a trasu pana la parete si pipaindu a aflu o pétra rotunda si a sieditu pe ea, dîcêndu:

— Ah, Alice pentru ce nu m'ai lasatu sê moriu!

Si-a radiematu capulu de parete, si a adormitu. A avutu visuri neliniscite. De odata strigà de resuná strad'a strimta:

— Déca m'am luptatu contra tiraniei, contra prejudetieloru, de ce sê nu me luptu si contra sortii!?

S'a desceptatu spariatu, si-a pipaitu pusu-nariulu câ mai are scrisórea? si esíndu in strad'a principala a disparutu in directiunea descrisa.

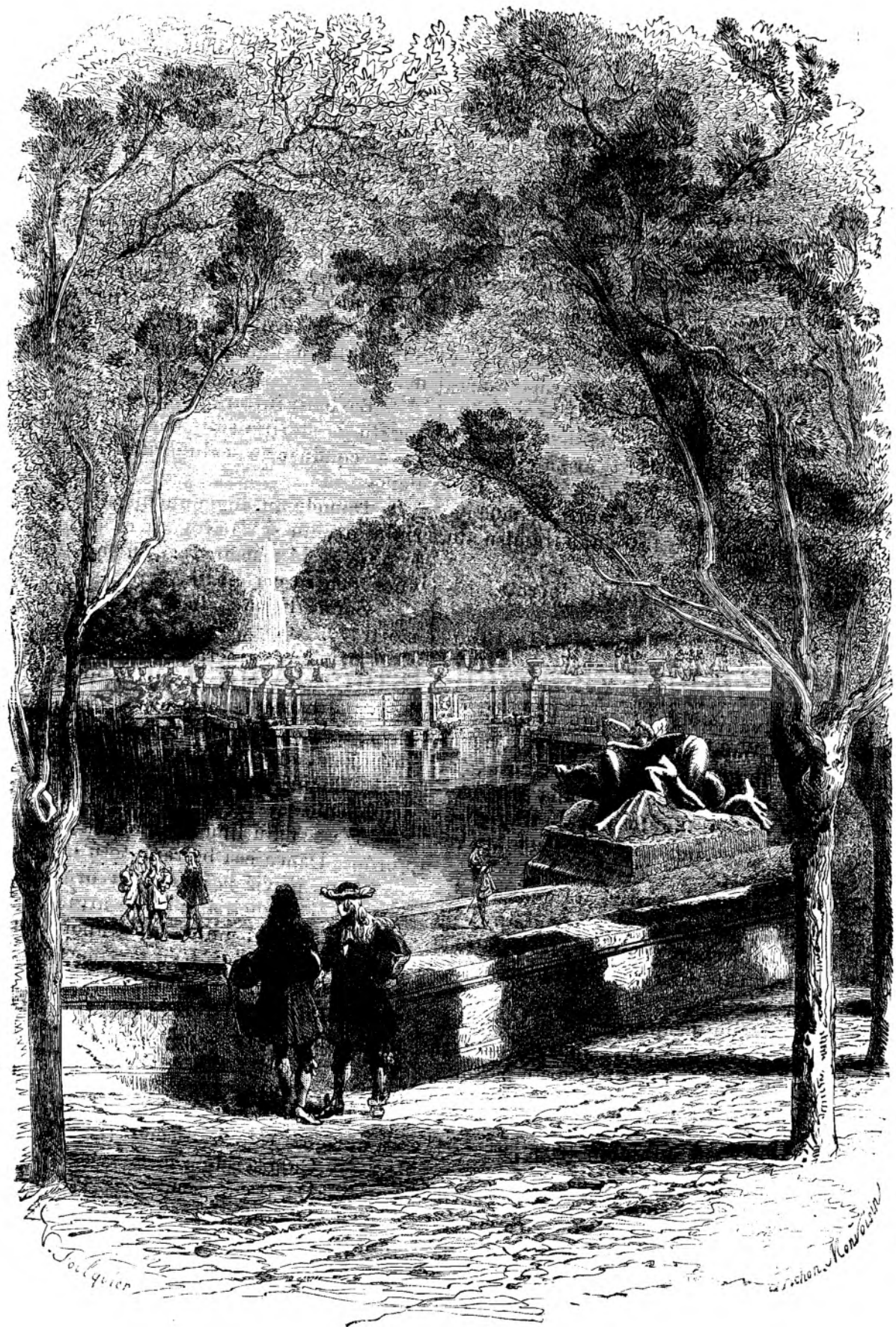
XI.

In primavér'a anului 1849 revolutiunea si-a ajunsu culmea infioratória: frate in contra fratelui; patriotu — in contra patriotului... ruine si cenusia, macelarie spurcate, vaiete si plangeri pretotindenea.

Si tóte aceste s'au comisu pentru eluptarea: libertâtii, egalitâtii si fratietâtii. Pentru stergerea iobagimei.

Armat'a imperatésca erá strimtorita din Transilvani'a. Numai Ianculu mai domniá muntii. Conducatorii revolutiunii acuma au venit la acea convingere, câ pe calea pazei mai curendu si-voru ajunge scopulu, mai mare servitiu voru face libertâtii, omenimei, deci au prinsu a tractá cu Romanii.

In tractatulu, care l'au dusu deputatulu romanu Dragosiu la Iancu erá recunoscuta independinti'a natiunala a Romaniloru (? Red.) li se asigurá limb'a, drepturi politice si bisericesci. — Inse unu evenimentu tristu, uciderea prefectului Buteanu, apoi a tramisului Dragosiu a intreruptu tractatele, pacea nu s'a facutu.

Versailles in secolulu XVII.

De aci revoluțiunea a cursu din ambele parti cu mai mare furia, cu o pasiune nestimperavera. Acuma nu se luptá numai pentru idei, pentru scopu, se luptau pentru resbunare. Si lupt'a resbunării e mai grozava, mai crudela decâtu ori si ce lupta.

In augustu éra s'au inoitu tractările pentru pace si cu unu succesu mai bunu. In 8 augustu tramisii Romaniloru au fostu in Lugosiu si au formulatu punctele pazei cu tramisii parlamentului magiaru, pe bas'a confederatiunii. Punctele tractatului erau: amnestia, contopirea armatei montane a Romaniloru cu armata magiara, o espeditiune in Romanía si apoi statorirea confederatiunii. Iancu s'a si denumitu generalu, si pentru concentrarea armatelor s'a alesu Fagetulu.

Iacobu Valeanu a nisuitu multu la incheierea acestui tractatu, elu a fostu unu tramisu alu Romaniloru.

De la acestu tractatu amicii libertății acceptau multu.

Inse dorere, a fostu deja tardíu. In 13 augustu Görgey a depusu armele la Sír'a, revoluțiunea in Ungari'a fu suprimata.

In Transilvani'a la 11 augustu a sositu guvernatoriulu Wohlgemuth si a publicatu statariulu; in 13 augustu a emisu unu edictu, in care demandá Romaniloru sê depuna armele.

Acest'a a fostu ultimulu actu alu tragediei; actorii au disparutu de pe scena, au cautatu refugiu in strainetate.

Câti apostoli, câti martiri are epoc'a acés't'a memorabila, cari au servitu omenimii, s'au jertfitu pentru libertate, egalitate, fratietate, si ah, câte visuri, câte sperantie a nimicitu finea tragediei!...

Aceia cari, din nenorocire, au luptatu contra altui'a, in strainetate s'au impacatu, au datu mana si si-plangeau la olalta visurile perdute, sperantiele nimicite... plangeau nenorocirea patriei comune.

Din o epoca asié stralucita triste suveniru!

XII.

In marginea Bucovinei de catra Transilvani'a érá situata o manastire mica si modesta; giuru inpregiuru érá incungiurata cu paduri seculare, la spate se redicau muntii gigantici ai confinielor Transilvaniei.

E unu locu selbaticu, dar romanticu, departe de ómeni... departe de lume; numai fierele selbatiche, paserile si acele fiantie locuescu aici, cari abdícu de placerile lunei, dorescu linisce pe pamentu si fericire in ceriu...

Din candu in candu se abate in manastire

câte unu caletoriu ratecitu, odihnesce o dí, o nópte si éra o parascesce.

In tómn'a anului 1849 manastirea ascunsa mai in tóta diu'a avea óspeti. Emigrantii revoluțiunii treceau pe aici in Romanía si in Turci'a.

Intr'o dí frumósa a lui octomvre stá inaintea portii manastirei o trasura tieranésca cu trei cai muntenesce. In trasura siedeau dóue dame, un'a betrana, cealalta tinera, si doi barbati, asísderea unulu betranu celalaltu tineru. Surugíulu tieranu a batutu la pórtá si acea se dechise.

Barbatii intrara in manastire, damele s'au rogatu de staritia sê le conduca in biserică. — Le-a condusu o calugaritia tinera, sor'a Felic'i'a.

Damele au ingenunchiatu inaintea altariulu divinu si s'au rogatu, ca atotupotintele sê le protéga in ratecire... s'au rogatu pentru cei vii si pentru cei morti...

Sor'a Felic'a inca se rogá pentru cei morti...

Dam'a cea tinera finindu-si rogatiunile si-a redicatu ochii plini de lacrimi in susu si cautá la icóne, cautá in giuru la zugravirea bisericeii; i-s'a opritu privirea la o icóna a Mariei précurate, de care icóna erau acatiate mai multe donuri, mergele, crucitie de auru si alte scumpenie.

S'a scolatu linu sê privésca icón'a mai de aprópe. Dam'a cea betrana totu ingenunchiá.

Cum priviá la icóna, la ornamente a observatu si o crucitia mica de argintu, a luat'o josu si s'a uitatu multu la ea, apoi a inundatu-o cu sarutâri, a udatu-o cu lacrimi; s'a lasatu in genunchi si stringându-o la anima si redicându-si ochii lacrimatori la ceriu, a dísu o rogatiune lunga, o rogatiune píá.

— Dne permite-mi sê-lu intelnescu inca odata! — finí ea rogatiunea.

Sor'a Felic'i'a audíndu cuvintele din urma s'a apropiatu de ea dícându:

— Cunosci dn'a mea cruciti'a aceea?

— Da, o cunoscu.

— Domn'á ta esti contes'a Alice? — o intrebá calugariti'a.

— Eu sum, sora; — respunse intrebata, stringându man'a calugaritei; — domn'á ta ai cunoscutu pe proprietariulu ei si scfi unde-i?

— Da, contesa, l'am cunoscutu, si sciu unde-i? — respunse calugariti'a suspinandu.

— Unde-i? — intrebá contes'a cu nerabdare.

— In momentu, in cimiteriulu manastirei. Contes'a si calugariti'a s'au lasatu in ge-

nunchi si s'au rogatu pentru sufletulu celui mortu.

— Te rogu, aréta-mi mormentulu, — dîse contes'a finindu-si rogatiunile.

Contes'a betrana inca si-au finitu rogatiunile si a esítu din biserica.

Contes'a Alice si calugariti'a a mersu in cetu si tacéndu pana in cimiteriu la mormentulu lui Iacobu Valeanu.

— Ací se odihnesce, — incepù naratiunea calugariti'a — fostulu proprietariu alu crucitiei de argintu. Sunt deja patru septemani, de candu l'a adusu aici nesce tierani din Ardélu, erá morbosu... debilu. Abié m'a cunoscutu, cundu i-am spusu, câ cine-su? Mi-a prinsu man'a si a voitu sê mi-o sarute; — candu mi-a atinsu-o, buzele i erau reci, man'a i tremurá... mi-a enaratu despre evenemintele trecute, pana ce i-a statu tonulu.

Apoi ca si cum s'ar fi spariatu de mine, mi-a impinsu man'a si si-a intorsu ochii, a scosu cruciti'a din sinu si a strinsu-o la buzele reci. Ultimulu cuventu i-a fostu:

— Alice!...

Contes'a ascultá cu atentiune naratiunea calugaritiei si ochii blandi i-s'au implutu de lacrima. Calugariti'a inca lacremá.

— Cruciti'a am pusu-o in biserica, si in tóta diu'a i cuprindu numele in rogatiuni, — finì cu unu tonu tristu.

— Cum te chiama sora? — o intrebà contes'a Alice, dupa ce si-a finitu enararea.

— Felici'a.

— Acest'a ti-i numele adeveratu? — o intrebà éra.

— Pana a nu imbracá velulu negru, am am fostu Laur'a Schiffer, — i respunse calugariti'a.

— Laur'a! — strigà contes'a imbratîsiandu-o, érta-me... eu inca am iubitu pe Valeanu.

Laur'a si contes'a se imbratîsiara... si plangeau la mormentulu tacutu.

Ambele au avutu unu idealu, unu obiectu de iubire, si pierdiendu-lu, se impacara, se iubira una pe alt'a. Perderea comuna li-a schimbatu gelosí'a in iubire si consolare.

Ambele au alergatu dupa unu visu placutu, de la care si-sperau perfect'a fericire a amorului, si candu cugetau câ in fine dupa atâte rateciri au ajunsu la tînta; visulu disparù si ele se desceptara amagite pe pamentulu rece, in a carui sinu odihnesce acel'a, pe care atátu de ferbinte l'au iubitu.

Contes'a Alice, rapita de pasiunea amorului, nu o data a denunciatu pe Laur'a inaintea idealului seu, ca sê-si asigureze simpatiele amo-

rulei lui; si acù o stringea la pieptu, cerea iertare de la rival'a ei — si pentru ce sê nu o fi imbratîsiatu. sê nu o fi iubitu? candu si Valeanu o-a iubitu! apoi mai multu nu o va iubí. ... Nu i va fi rivala!

Ele versau lacrima ferbinti pe tierin'a mormentului, si suspinau numele celui din mormentu, care li-a dusu ilusiunile amorului cu sine in pamentu.

Dar mormentulu e mutu, nu respunde; e rece, pe cine lu-imbratîsiéza elu si inghiatia, si mai multu nu simtiesce, lacrimela ferbinti picandu pe tierina se recescu, nu strabatu pana la mortu sê-lu incalzésca, sê-i redeie viéti'a...

In alta-dî desu-demanétia contela X. Adalbertu cu familia sa a parasitu manastirea; unu membru alu familiei lipsea, tinerulu conte Emilu; elu inca ca multi voluntari ai rescólei odihniá unde-va intr'unu mormentu necunoscutu...

Caletorii au mai reprivitu odata la muntii Transilvaniei, li-au dîsu unu remasu bunu; contes'a Alice a reprivitu la mormentulu tribunului; apoi cu ochii lacrematori, cu anim'a franta si-au continuatu calea catra Turci'a.

Soróra Felicia in tóta diu'a cercetá mormentulu la a caruia capu se redicá o cruce négra de bradu cu inscriptiunea: „L. Valeanu tribunu romanu din Transilvania, repausatu la 12 septemvre 1849“; acatiá pe ea in tóta diu'a o cununa de flori de campu.

Apoi tómn'a rece vestedî florile, érn'a inveli mormentulu cu velulu albu de néua; — candu néu'a s'a topitu, candu érba si florile éra au resaritu, langa mormentulu tribunului se mai redicá unulu; si apoi nime nu-lu orná cu flori...

Dóue anime nobile, dóue spirite curate, cari in viétia nu si-au potutu realisé visurile amorului, dormu linu langa olalta...

Epoc'a trista, evenemintele incurcate li-a nimicitu planurile, sperantiele.

Epoc'a trista, dar grandiósa, a nimicitu multe sperantie si multe ilusiuni a inmortentatu...

Libertatea popóreloru abié a vediatu sórele mantuitoriu si éra s'a intunecatu.

Dar, déca avemu credintia in Ddieu, déca credemu renviarea si sperâmu resplata in ceriu: sê credemu in libertatea renvianda a popóreloru, sê credemu in triumfarea ideiloru liberale!

Sê credemu, câ fratîetatea, libertatea si egalitatea, — devis'a tribuniloru, — pentru cari atâte spirite nobile s'au sacrificatu, in fine va triumfá.

Alesandru Onaciu.

S A L O N U.

Conversare cu cetitóriele.

— *Aradu 20 augustu.* —

(Ce este sezonulu mortu, — candu toti voru numai a-si petrece, — câtu de norocosi sunt Romanii, — ce nu pauseza nici odata, — reginti'a eterna, — receptu pentru a castigá favoruri inalte, — carnevalulu si sezonulu mortu, — unu cuventu ce lipsesce inca in limb'a romana, — cum se facu astronomii, — calumni'a si crastavetii morati, — deosebirea între calumni'a barbatésca si cea femeieésca.)

Sesonu mortu!...

Sciti ce va sê dica „sesonu mortu?“

Anu-timpulu celu mai curiosu.

Avocatulu atunce dice clientiloru sei: „In aceste doue luni de dile nu voi fi a casa, decâtu numai pentru cei ce voru aduce — parale!“

Bogatiloru atunce li plesnesce prin minte, câ destulu au economisatu ei deja in tiéra, deci a sositu timpulu sê mérga a spesí — in strainetate.

Bancariulu atunce dice adjunctiloru sei: „Destulu am incassatu eu la bani in lunile trecute, mai — lucrati si dvóstre, eu plecu.“

Nevést'a imbratísiandu-si barbatielulu, atunce i sioptesce cu unu surisu dragalasiu: „Scumpulu meu, eu am migrena, sum fórte bolnava, simtiu câ voi mori, déca nu me vei duce unde-va la scalda!“

Vedeti dara, câ tóte cugetele si aspiratiunile din acestu sesonu se esprima prin cuventulu „caletoria.“ Toti vreu sê caletorésca unde-va la atare scalda, unde apoi se usiuréza celu pucinu de greutatea — pungei.

Va sê dica, sezonulu mortu e acelu anu-timpu in care nimene nu voiesce sê lucre, ci toti voru numai a-si petrece.

Diuaristulu si-imple colónele cu articoli forfecati de ici de colo, câ-ci nu se intempla nimica nou. Creatorii noutátiloru petrecu toti pe la scalde.

Publiculu nu cetesce diuarie, pentru câ scie far' a le ceti, câ acele nu contienu nimica nou, câ-ci e sezonulu mortu, se duce dar si elu la scalda.

Avocatulu nu-si solicitéza procesele, pentru câ in sezonulu mortu si justiti'a dórme, judecatorii sunt dusi pe la scalde.

Aspirantii de posturi nu mergu la Pest'a, câ-ci ei sciu pré bine, câ ministrii pauseza si ei pe la scalde.

Directorulu insarcinéza pe subdirectorulu, subdirectorulu pe consiliariulu, consiliariulu pe secretariulu, secretariulu pe concipistulu, concipistulu pe adjunctulu, adjunctulu pe practicantulu, si se duc toti la scalda.

Bietulu practicantulu ar merge si elu bucurosu, dar atunce cine ar remané la lucru? si déca n'ar lucrá nime, cum si-ar trage léf'a toti mai-marii lui numai insedar?

Intr'aceea noi Romanii si in privinti'a sezonulu mortu suntemu mai binecuventati decâtu alte natiuni.

La noi domnesce asié dicéndu unu continuu sesonu mortu.

Sesonu mortu in diuaristic'a nóstra.

Sesonu mortu in aparitiunea cartiloru nóue pe aren'a publicitáti nóstre.

Sesonu mortu intru insufletírea publiculu nostru relativa la partinirea literaturii natiunale.

Sesonu mortu in politica.

Sesonu mortu in viéti'a sociala.

Sesonu mortu intru realizarea mariloru idei natiunale eredité de la strabunii nostri.

Sesonu mortu in iubirea si sustinerea armoniei fratiesci, care siingura ne póte mantui de peritiune.

Sesonu mortu in multe, multe...

Dar sê aruncámu velulu uitárii a supra acestui tablou tristu! Vorb'a nóstra ar resuná indesiertu, câ-ci acuma ne aflámu in sezonulu mortu.

Acuma nime nu voiesce nici macaru sê asculte o vorba seriósa, toti sê duc sê se odihnésca.

Nu numai un'a nu pauseza: frumseti'a femeieésca.

Éta anu-timpulu in care incepe guvernamentulu femeiloru!

Dar ce gresiéla! Definitiunea mea nu e potrivita. Au nu in tóte anu-timpurile totu femeile guvernéza?

Nu numai o regintia eterna esiste in lume, si acést'a e ceea a femeiloru.

De vrei sê castigi favorulu cutarui coconu bosumflatu; déca vrei sê capeti unu postu bunu prin influinti'a cutarui si cutarui domnu riguros; déca vrei sê treci de unu individuu respectabilu in anumite cercuri innalte; déca vrei... in fine déca ai voi sê realizezi ori ce idea prin patronarea unui barbatu, séu a unui june care posedé celu pucinu o favorita, n'ar trebui sê antisiambrezi insedar pe la dinsii, ci ai avé numai a te ingrigi sê-ti cástigi graci'a respectiveloru dómne séu domniótre....

Sciinti'a si talentulu, fara unu patronu femeiescu, sunt unu campu nefertilu, care nu produce mai nimica....

E bine, vedeti dara, câ reginti'a femeiloru e eterna... duréza peste totu anulu... Sunt inse doue anu-timpuri, in cari acésta regintia ajunge la culme, are si dins'a serbatorile sale...

Carnevalulu si sezonulu mortu!

N'ar gandí nimene in ce legatura strinsa stau aceste... Á dese ori unu cotillon din carnevalu se termina vér'a in sezonulu mortu la atare scalda... séu o cunoscintia din sezonulu mortu se termina érn'a in carnevalu — inaintea altariului....

Ambele au farmecile lor....

Unu „tour“ de valsu are farmeculu de a ne poté transpune in raiu... ér unu cotillon... ah pentru esprimerea placerii procurate de unu cotillon nu existe inca cuventu in limb'a romanésca... Ne rogámu de compunetorii dictionariului Societáti nóstre academice a se ingrigi si de acestu cuventu!...

D'apoi sezonulu mortu... petrecerea la vr'o scalda... convenirea in tóte dilele cu fiinti'a care in balu sborá ca o dina!... O mica excursiune unde-va... o vecinatate graciósa... o vorba scapata ca din intemplan... o privire tacuta... unu zimbetu usioru... unu micu obiectu perdutu éc' asié, de esemplu o

bumbusca, ce o tîeni apoi de suvenir... si in fine o *etcætera* sunt de ajunsu, ca sê ne facemu astronomi, si câtu-i nôptea de lunga — nepotendu dormi — sê scrutâmu stelele, par câ acolo s'aru aflâ si — stele negre....

Dar intre carnavalu si sesonulu mortu esiste si o diferentia mare... In carnavalu adeca tôte femeile se bucura de cea mai perfecta sanetate, — ér in sesonulu mortu tôte devinu bolnave de mórte... Eu adeca n'am cunoscutu inca nici o femeia, care in sesonulu scaldeloru sê nu-si aduca a minte, câ si dins'a e fôrte bolnava, mai alesu déca vestmintele-i nôue i siedu bine....

Dar éta unde am ajunsu!... Calumniezu femeile. Me rogu de iertare! Nu eu sum de vina, ci sesonulu!...

Oh! sesonulu acest'a pórta unu pecatu mare in spate! Elu nu produce nimicu nou — afara de crastavetii morati. Apoi dóra n'o sê conversâmu despre acestia! Va sê dica suntemu siliti a scapâ si câte o vorba mai usióra, fia aceea macaru si — calumnia.

Calumnia! Ce cuventu uritu e acest'a!...

Femeile nici nu-lu intrebuintiéza nici odata, si de cum va totu-si din intemplanare lu-professéza in critic'a amiceloru lor, ele lu-numescu: adeveru!...

Éta deosebirea intre calumni'a barbatésca si cea femeicsca!

Asié dara, câ e pré fina?...

Dar éta câ eram p'áci s'alunecu a scríe unu tratatu despre — calumnia.

Nu e mirare. Suntemu in sesonulu mortu. Si-acuma, bietulu diuaristu scríe ce póte; intocmai ca amorosii la prim'a intrevodoro, asié nici elu nu-si gasesce obiecta.... Fericiti amorosi!.... Sermanu diuaristu!...

... Inse éta trenulu pornesce!... Am sê plecu si eu d'aice...

La revedere gentil'a mea — cetitória! La revedere!

Josefu Vulcanu.

Societatea academica romana.

Dupa scirile venite nôue din capital'a Romaniei de la 15/3 aug. sesiunea anuala de siese septemani a societâtii academice romane s'a deschisu si membrii ei câti s'au adunatu se si apucara cu totu adinsulu de lucru. Dominec'a in 1/13 aug. numai câtu au datu facia cu presedintele acei membrii, cari ajunsera in Bucuresci pana pe la 2 ore d. am. In 2/14 pe la amédi dn. presiedinte A. Tr. Laurianu deschise sesiunea anului prin unu discursu, in care si pana la impartasirea reportului anuala alu delegatiunii academice facu unu resumatu scurtu alu lucrârilor si intemplârilor, cari privescu immediatu pe societatea academica. Candu dn. Laurianu ajunse ca sê atinga ce-va despre partea colegiului neuitatu alu lui Alesandru Hurmuzachi, lunnecara lacrimeloru intru atât'a, câtu pe câte-va momintu nu mai potù dice nimicu, ér ceilalti membrii standu nemiscati ca nesce statue, cu doliulu pe faciele lor, dederu espresiuine celei mai profunde doreri prin o tacere solene, ca si cum ar stâ impregiuru de momentumulu confratelui si colegiului. In acele mominte

sal'a de siedintie se parea a fi profacuta in unu templu si més'a presidiala in unu catafalcu.

Pentru Dictionariulu etimologicu s'a adunatu multu manuscriptu de la câti-va membrii, cari au lucratu la acelu opu atâtu de greu cu multu zelu si devotamentu, si chiaru cu delaturarea altoru ocupatiuni si a intereseloru particulare, asié comisiunea filologica avù ce sê lucre barbatésce preste totu anulu si va mai avé inca vre-o trei séu patru ani, pentru câ acelu Dictionariu va da dupa tóta probabilitatea una suta côle, déca nu mai multu, éra Glosariulu inca va fi destulu de mare. Dara tipografiile din Bucuresci lucra nereglatu, ceea ce inca este o pedeca fôrte neplacuta. Apoi corectorii! Sê te feréca Ddieu de corecturele din Bucuresci, Iasi, Craiov'a! Dupa ce va fi gat'a Dictionariulu limbei romanesci, va urmá tradicerea lui in limbele latin'a, frances'a german'a etc.

Pentru partea a dóua a Gramaticiei, adica pentru Sintactica, se publicase inainte cu doi ani frumosulu premiu de 400 galbeni, pana astadi inse nu se aflâ nici unu concurentu din toti profesorii romanesci de limba si de literatura, din toti filologii, criticii nostri. La loculu acesta sê nu uitâmu, câ premiulu Zappa pentru gramatica este infintiatu tocma de la 1860 adica de 12 ani, câ acela se publicase si inainte de infintiarea societâtii academice, precum se publicase si celu destinat pentru dictionariu. Precum la dictionariu, asié si la Sintactica nu s'a aflatu nici unu concurentu. Acést'a impregiurare fiindu relevata de catra dn. I. Maximu in siedint'la din 2/14 augustu, dede ocasiune la o desbatere din cele mai interesante, care ar fi meritatu a se stenografâ si publicâ in interesulu literatiloru nostri. Cei mai multi membri din câti se aflâ de facia, luara parte la acea discussiune meduvósa. Cu acea ocasiune se constatâ de nou, câ pentru limb'a romanésca inca nici pana in diu'a de astadi nu sunt publicate regulele sintactice ale ei. Totu atunci se aruncâ intrebarea câ ore fi-va mai bine, ca constructiunile si frasile limbei nôstre sê fia ficsate si ore-si-cum ferecate ca in limb'a francesca séu sê li se lase inca libertatea cea mai larga, buna óra ca in limb'a italiana. S'a recunoscutu, câ acestea sunt dóue extreme pentru limb'a nôstra, prin urmare, câ noi trebue sê cautâmu calea de midilocu, éra acésta o vomu aflâ, déca vomu ascultâ bine, câ ce constructiuni, si ce feliu de frase se audu din gur'a acelei clase de poporu care si-vorbesce numai limb'a sa in tienuturi curatu romanesci, cum si déca vomu esaminâ mai de aprópe scrierile originale ale acelorú pré pucini scriptori de ai nostri, cari au sciutu sê respecte geniulu limbei nôstre. Mai in scurtu, sê cautâmu in limb'a daco-romanésca regulele limbei daco-romanesci, éra nu in teoriile vage ale unora, cari, voindu a da regule pentru limb'a nôstra, batu campii alergandu de aici pana in Indii si pana pe la Abisini'a.

Din Iuliu Caesare au venitu abié dupa 4 ani trei traductiuni, cari s'au si datu la o comisine de cinci membri spre a se esaminâ si a si da opiniunea a supra-le.

Capitalulu séu fondulu societâtii academice romane a crescutu pe anulu acesta la sum'a frumosica de trei sute de mii de franci in urm'a unei conversiuni fi-nantiale nemerite fôrte bine. Dara mai e inca multu pana la trei milióne.

(„Gaz. Tr.“)

CE E NOU?

*** (Serbarea de la Putna) in memori'a lui Stefanu celu Mare se va tiené in momintele, candu aceste síre voru fi deja in manile publicului nostru cetitoriu. In acésta dí marétia sê dícemu si sê simtîmu cu totii frumósele cuvinte ale dlui Dumitru Brateanu: „Me transportu cu gandulu in diu'a serbârii, la mormentulu lui Stefanu celu Mare, si remanu uimitu de doiosí'a, de frumsetiea, de marimea spectaculului. Este o lume nóua, pe care n'am vediut'o, nici am visat'o vr'o data. Nu respiri de cátu suveniru dulci, pióse, si sperantie nemarginite. Torinte cu valuri precipitate, gârle 'ntregi de tesaure fara sfersítu ale animei curgu, inunda acelu locu alu minuniloru, acele musceluri adapate 'n cursu de secolu cu sangele eroiloru nostri strabuni, si asta-di impodobite cu flórea tinerimeí romane. Totulu e pietate, devotamentu, abnegatiune, fratíia, iubire: totulu e unu profumu, o melodía, unu imnu, o ruga care se inalta pana in cercuri: ceriulu se deschide si Domnedieu elu íasu-si pare cá se resfatia in midiloculu acestei lumi de puritate, de candóre, de iubire, de credintia: si-plimba zimbetulu pe tóte feciele, le ilumina cu divin'a-i aureola, si cu o visibila multiamire li díce: sunteti oper'a mea, in voi este sufletulu meu! O! ce farmecu... Si eu, absorbitu in suveniru incantátorie, me simtu leganatu in léganulu unei melancolii suave, si-apoi d'odata, asvêrlitu in bratiele víitorului, me desceptu, renascu plinu de fortie, semetiu, cutezatoriu, gata a desfide lumea intréga; renascu plinu de sperantie, sperantie fórte ca convingerea, ardinti ca credintí'a. De ce nu potu fi si eu la Putna in diu'a de 15/27 augustu!?!... Asiu depune si eu o lacrima pe mormentulu Eroului: si eu mi-asiu scaldá sufletulu in undele datátorie de viétia ale animiloru vóstre, si m'asiu întórce intineritu pentru luptele mantuirii, pentru cari voi, tinerii, ve pregatiti sub invocatiunea Santului nostru Stefanu. Reversati-ve in tóta splendórea vóstra, mandrii diori ai dílei celei mari, si faca ceriulu ca sórele vostru, care este si-alu nostru, apusu sê nu mai aiba!“

*** (Iubileulu parintelui metropolitu Siaguna) se va tiené in sambet'a víitoria, adeca la 2 septevre c. n. Acésta festivitate are sê fia splendida, cá-ci din tóte partile se facura mari pregatiri spre a bineventá pe prát demnulu Nestoru alu bisericeí gr. or. romane in acést'a dí momentósa atátu pentru dinsulu, cátu si pentru archidiecea'sa supusa pastoririi sale sufletesci.

*** (Camerali papali.) Dnii Iustinu Popfíu si dr. Lauranu din Oradea-mare fure numiti in dílele trecute camerali papali.

*** (Dlu V. Maniu.) eminintele nostru erudit de la Bucuresci, a trecut in dílele aceste prin Pesta catra casa la Bucuresci, rentorcându-se de la scaldele din Gleichenberg, unde petrecú unu timpu mai indelungatu pentru restaurarea sanetátii sale.

*** (Programa gimnasiala.) Primiramu a unu-spre-diecea programa a gimnasiului rom. gr. or. din Brasiovu. Din acést'a vedemu, cá in numitulu gimnasiu in anulu trecut au studiatu 625 de tineri, toti Romani. Anulu scolasticu víitoriu se va incepe la 1/13 septevre, candu totu odata se va deschide si elas'a a trei'a comerciala si cl. III reala. La inceputulu brosiurei se afla si o interesanta disertatiune despre invetiamentulu limbei materne de domnulu profesoru Ionu Popea.

= (Anunciu.) Fiindu cá statutele Reuniunii invetiatoriloru romani Selagiani prin rescriptulu ministerialu de sub nr. 16,356 dtto Buda, in 1 aug. 1871, s'au aprobatu si intaritu, avemu onóre a invitá pe toti dd. invetiatori romani din Selagiu, precum si pe alti iubitori de caus'a invetiamentulu ca, pentru constituirea definitiva a numitii Reuniuni, sê binevoiesca a participá la prim'a adunare generala, ce se va tiené in Siumleulu Selagiului la 10 sept. 1871 st. n. Siumleu, in 12 augustu 1871. Presidiulu interimalu.

Literatura si arte.

*** (Dlu Pascaly in Aradu) a continuatu ciclulu represintatiuniloru sale la 15 augustu cu piesele: „Sermanulu musicantu“, drama intr'unu actu, — „Gur'a cascata“, cantioneta comica de V. Alesandri, esecutata de dlu C. Balanescu, — si „Oda la Elisa“, comedia intr'unu actu de V. A. Urechia. In pies'a prima dlu Pascaly a presintatu publicului unu adeveratulu capude-opera alu artistului, care si-a studiatu rolulu cu o nalta inteligentia; fia care gestu, fia-care tonu alu seu fu bine mediatu, bine simtítu. Dorere, cá si la acésta represintatiune a asistatu unu publicu atátu de micu! Dlu Balanescu a interpretatu cantionet'a cu multu umoru, de si aceea in unele locuri e cam locala. Si in fine dn'a Pascaly in „Od'a la Elisa“ a jocat admirabilu, desvoltandu-si rolulu naivu cu o finétia artistica. Dsiór'a Popescu in rolulu subretei a escelatatu prin unu — slepu lungu, incátu nu sciea cum sê pasiésca spre a nu-lu calcá. Asié patiescu subretele, déca imbr'aca si ele slepu. — La 16 aug. s'a jocat: „Gargaunii“, comedia in trei acte, tradusa din limb'a francesá de Sardu. (Afsiurile dlui Pascaly nici odata nu ni anuncia numele autorului, ci numai pe cel'a alu traducatorului.) Pies'a facú efectu mare. Dn'a si dlu Pascaly fure multu aplaudati. — La 17 aug. s'a represintatu „Fiic'a din poporu“, comedia francesá, in 2 acte. O piesa slaba, in care numai umorulu celu stralucitu alu dlui Balanescu a potutu sê inspire viétia. — La 18 aug. s'au jocat comediele francesé: „Doi sfiosi“ si „Primariulu fara voia“, ambele intr'unu actu. Dnii Balanescu si Gestianu, dimpreuna cu dn'a Pascaly, facura efectu mare. Intre aceste piese dlu Julianu a esecutatu dantiulu natiunalu „Romanulu“, cu multa istetime, dar la sunetele unei musice miserabile. — La 19 aug. s'a incheiatu represintatiunile cu pies'a: „Tieranulu din timpulu lui Tudoru“, drama cu cantace si dantiuri natiunale, de dlu Pascaly. De asta-data a asistatu unu publicu mai numerosu, care a aplaudatu desu pe dnii Balanescu, Pascaly si dn'a Pascaly. Costumul dsiórei Popescu fu bunu. Cantecese li dantiurile sunt frumóse, dar cu personalu mai mare.

*** (Dlu Pascaly la Timisióra) a inceputu represintatiunile sale in 20 aug. cu „Sermanulu musicantu“ si „Femeile cari plangu.“

Δ (Arborele istoricu si genealogicu alu Moldovei) S'a pusu sub press'a litografica acésta opera de eruditinne si de arte unic'a in feliulu seu. Elu se compune din crengi cari insemnéza epóce, din ramure, ce areta numele principiloru si din frundie, impregiurulu caroru-a se aréta tóte faptele principiloru de la suirea pe tronu si pana la caderea séu mórtea lor, in scurtu istori'a tiei pana in dílele nóstre. — Listele de de subscieri se afla in Bucuresci, la administratiunea diua-

riului „Romanulu“, Pasagiulu romanu nr. 1 si la librari'a Danilopolu. Pretiulu abonantului face 10 franci.

Din strainetate.

** (In Zürich) dilele trecute o femeia de origine russa a terminatu cu succesu stralucitu studiele medicale, si in fine obtienù cu multa lauda titlulu de dr. in medicina. Ea fu nascuta in Petersburg la an. 1842, in 1863 facù esamenulu de maturitate, si dupa ce petrecù doi ani la universitatea din Petersburg, in Zürich studià trei ani si diumetate la facultatea medicala. Dins'a, care — amu uitatu s'o spunemu — e so-ci'a unui medicu, vre sê ajutore pe barbatulu ei in pracs'a-i medicala. Ea voi sê tiena disput'a necesaria pentru obtinerea titlului de dr. intr'unu cercu câtu mai restrinsu, cu tôte aceste inse avù multi ascultatori, numai femei au participatu vr'o trei dieci. Totu la acêsta universitate acuma o alta femeia se pregatesce a face rigorósele de medicina. Acêst'a va fi a trei'a femeia, care la universitatea din Zürich a facutu doctoratulu.

** (Aniversari'a nasterii lui Walter Scott) s'a serbatu in Scoti'a la 15 l. c. Dinsulu fu nascutu in Edimburg din o familia stravechia, si a moritu la 1832. Walter Scott a fostu unulu dintre cei mai geniali romantieri, câti au esistatu pan'acuma; critic'a englezésca lu-pune immediatu dupa Shakespeare si Milton. Opurile lui sunt traduse in tôte limbele culte, si i voru sustiené numele pentru totu-de-una. Aniversari'a lui s'a serbatu, in tôte orasiile, cu cea mai mare pompa.

** (Unu humbugu americanu.) Unu medicu din America a tramisu dilele trecute, aice la Pesta unu anuciù, din care estragemu urmatoriile: Salute si sanetate! Unu admirabilu medicamentu farmecatoriu. Nu mai existe nici o bóla! modulu meu de cura constâ din calde fermeatorié. Cei ce cumpera apa de ast'a, nu se mai bolnavescu nici odata. Cei ce se afla in pericolu de mórte, se voru vindecá numai decâtu, decâ in cutare cassa de depuneri voru depune sub numele meu 300 fl. Negutiatorii cari dorescu sê scia, decâ i fura adjunctii; barbati decâ vreú sê se convinga despre fidelitatea nevastei lor; fetele decâ vreú sê afle, candu se voru maritá? au sê se adresedié numai la mine, cá-ci eu cunoscu tôte secretele viitoriului. Se intielege, cá onorariulu trebue platitu anticipativu. Numai apoi sê fia cine se crédia tôte aceste lucruri frumóse si admirabile!

** (O domnisióra francesa.) Urmatoriulu incidentu dovedesce de ajunsu, câtu de multu a cuceritu Bismarck anim'a francesiloru, dar mai alesu a francelorú din Elsas si Lotharingi'a. Unu june oficieru prussianu din garnisón'a de la Metz s'a inamaratu de o domnisióra francesa de acolo. Cu multu necasu, junele inamaratu obtienù voi'a parintiloru de a intrá in cas'a lorú, acolo apoi elu militaresce si-descoperi scopulu, accentuandu si aceea cá dinsulu are frumóse possessiuni teritoriale. Domnisióra lu-ascultà cu sange rece, apoi i respunse: „Tôte aceste nu-mi sunt de ajunsu, decâ acusi vei avé cinci miliarde, te voiú luá cu placere de barbatu. Cu acêsta suma asiu poté se vi platescu miliardele pretinse de la natiunea mea. Er acuma du-te cu Domnedieu!“

= (Ur'a francesiloru) contra prusieniloru scimu cá e mare si pré naturala si acestui simtiementu fran-

cesii adese-ori dau espresiune in modu finu francesu, care prusieniloru li pare copilarescu, pentru cá ei si-espriam ur'a lorú facia cu Franci'a, distrugédu, rapindu si incendiandu chiaru si in timpulu de pace. Francesulu e mai nobilu, elu e satisfacutu decâ pôte sê dea neamiculu seu de mórte — o calcavura buna. Asié vedemu, cá diuariulu „Progress de Lyon“ fiindu abonatu de comandantele prusieniloru din Compiégne, redactiunea a respinsu acelu abonamentu, de óre-ce n'a voitu sê aiba onórea a numerá intre abonanti sei pe unu — prussianu.

** (Câte odâi se afla in vaticanu?) Guvernulu francesu a inceputu negociatiuni cu guvernulu italianu pentru sustinerea manastireloru din Roma, si ar dori a cuprinde si palatulu Qurinalu in acestu tractatu, in care se aduna cardinalii pentru alegerea papei. Inse guvernulu italianu nici decâtu nu voiesce a redá acestu palatu, declarandu, cá cei 72 doi de cardinali potu sê incapa comodu in cele unu-spre-diece mfi de odâi ale palatului vaticanu.

** (Aniversari'a bataliei de la Wörth.) Adeca diu'a de 6 augustu s'a serbatu de catra militi'a germana, care se afla acolo, cu multa pompa. Din contra locuitorii tienutului imbracara doliu. In tôte orasiile nu se vedeau decâtu femei imbracate in haine negre si cu tricolore francesu acoperite cu velu de doliu.

½ (In Varsiová) a eruptu choler'a, si mai alesu de la 26 l. tr. cresce intr'unu modu infioratoriu. Ospitalele sunt pline de bolnavi, comerciulu stagnéza. Desperatiunea a ajunsu la culme, si cu atâtu mai vértosu, cá-ci numerulu mediciloru e fórte micu.

** (Vi'a lui Lamartine) in padurea de Boulogne fu mai de totu derimata in resbelulu decursu; inse odai'a de lucratu si ceea in care mori poetulu, remasera neatinse. Acuma inse intrég'a vil'a e restituita. In septeman'a trecuta se incepù si edificarea casei lui Thiers.

** (Choler'a) grasséza nu numai in Petersburg, ci de acolo se latí si prin orasiile din provintia, intre cari Rybinsc si Tambow suferira mai multu. In Rybinsc comerciulu stagnéza de mai multe dile. Cam vr'o 8000 de lucratori se mutara in orasie indepartate. In urmarea acesteia léf'a díleriloru se urcá la 3—4 ruble.

△ (Sabiá de onóre lui Garibaldi.) Se scrie de la Autun gazetei de Turin, cá s'a facutu acolo o subscripiune, acoperita pana acum de fórte numeróse subscrieri spre a oferí generalulu Garibaldi o sabia de onóre, spre recunoscintia pentru serviciile aduse acestei cetáti, aperiand'o contra Prusieniloru.

Feliurite.

** (Versailles in secolulu XVII.) In nrulu presente publicámu o frumósa ilustratiune, care infatísiéza unu punctu splendidu din Versailles in secolulu XVII. Ni se sfasia anim'a, candu privimu la acestu tablou, si-apoi cugetâmu la starea actuala a acestui orasiu... Tôte ce imaginatiunea artistica a potutu sê invente candu-va, se aflau aice concentrate... Dar adi Versailles se afla in doliu... Onóre civilizatiunii nemtiesci!...

** (Minunatu oratoru!) O fóia francesa scrie despre unu nou oratoru din parlamentu: Curiosu! Elu viséza si totu-si ascultatorii lui dormu.

Glume si nu pr .

M rtea si amorulu.

Amorulu si cu M rtea afluandu-se drumeti,
 Portau cu dinsi tolbe, cu arcu si sageti,
 Candu negurele noptii preste pamentu venira,
 S'oprirea 'n a loru cale si 'ndata adormira.
 Atunci ca nici odata, atunci ei au facutu
 O mare nerodia, cum nu s'a mai vediutu:
 Lasar' ale loru arme trintite la unu locu;
 Si-ac sta pentru lume fu unu pecatu de focu.
 Spre diua, candu cocosulu din somnu i-a desceptatu,
 Si candu vediura ceriulu c  'n diori s'a luminatu,
 Voira ca s  plece, si vai! se intempl ,
 C  armele loru proprii nici unulu nu lu .

Amorulu din iutiela
 Si M rtea din pripela,
 Armur'a si-a schimbatu,
 Si astu-felu au plecatu.

De-atunci vedemu c  M rtea de-a purure lovesce
 Betranii totu cu arme de ale lui Amoru;
 De-atunci vedemu c' Amoru pei tineri i ranesce
 Cu arme de-ale Mortii, cu doru omoritoriu.

G. Sionu.

Fridericu celu mare, regele Prusiei, tiendu revista preste armata avea datina a intreb  pe unulu s u altulu dintre soldati, c  de c ti ani e si de candu servece? In armata er  si unu june italianu, care f rte pucinu sciea germanesce, inse cugetandu c  regele pune intreb rile in ordine indatinata, s'a resolutu c  va respunde la intreb ri germanesce. Ajung ndu regele la junele italianu, lu-intreb  in ordine int rsa:

— De c ti ani serveci?

— De 25, — respunse junele cugetandu c -lu intr ba, c  de c ti ani e?

— Dar de c ti ani esti? — lu-intreb  regele mai incolo.

— De trei ani Majestate! respunse italianulu, cugetandu c -lu intr ba, de candu servece?

Ascultandu regele respunsurile aceste, di se junelui:

— S u eu s u tu esti nebunu!

— Amendoi, Majestate, — respunse italianulu.

Fiindu citatu tiganulu inaintea comisiunii asen-tatorice, fu intrebatu de presiedinte:

— Ce feliu de catana ai voi s  fii, mei tiganu?

— Catana cu hopsitu, Mari'a ta.

 ta si o g citura f rte grea:

Elu

ea.

G citura.

De Cecilia Onaga.

21. 4. 5. 16. 9. 6. 5. Ti ra d mna de 'ndurare,
 C -ci fiii ei o-au tradatu;
 Inimiculu cu turbare,
 Mai t ta o-a devastatu.
20. 10. 2. 4. 15. 10. Mama dulce si comuna,
 Care pe toti fiii sei,
 In periclu-i coaduna,
 Ingrigindu-se de ei.
3. 2. 5. 14. 4. 23. E o ideia sublima,
 Cu ce adi ne ocup mu;
 Ca uniti intr'o anima,
 La noi s -o infiinti mu.
11. 12. 1. 14. 22. 16. 17. Energiosu santu parinte,
 A fostu dinsulu in tre
 cutu;
 Ca erudit, si dispute,
 Cu paganii a avutu.
- 1—23. E o dorintia generala,
 Pentru acestu stimatu
 barbatu;
 Care cu elocintia rara,
 Totu-de-una a esclatu.

Post'a Redactiunii.

Istori'a unei bumbusce. Cunosci dta ac sta strofa a lui Heine?
 Sch ne Wiege meiner Leiden,
 Sch nes Grabmal meiner Ruh,
 Sch ne Stadt, wir m ssen scheiden, —
 Lebe wohl! ruf' ich dir zu.

 ta, acest'a este pe scurtu cuprinsulu istoriei bumbuscei! Dar acest'a e numai inceputulu. Partea mai interesanta de sigur va s  urmeze de acum inainte. O accept mu cu doru. La revedere!

Dsiorei. A. L. in B. Novel'a a sositu.  ndata-ce vomu av  t mpu liberu, ti-vomu scrie in privinti'a ast'a.

Dnei P. P. in P. Cantecelele populare se voru public  la rondulu loru. Multiamita.

Dsiorei M. P. in S. Cu multa placere. Atentiunea ne-a de-oblegatu. Salutare!

Dlui P. D. in B. Sunt „doinele“ originale s u populare? Amu dori se primimu respunsu catu mai eurendu.

Dlui I. Gr. in Bucureci. Primitu-ai cele pofcite? Aceptamtu in totu momentulu returnarea loru. Salutare!

Unu omu patitu. Dieu mare nenorocire e aceea candu cine-va iubesce si nu este iubit; este si mai mare a se incerc  a descrie asta in versuri — rele; dar este si mai mare nenorocire pentru bietulu redactoru, care e silitu se le cet sca.

Dlui A. E. Amu mai spusu-o, ca anecdote primimu de la ori si cine cu multa placere.

Suplementu „Cavalerii Noptii“, tomulu V, col'a I.